

A' ROMAI TSASZARI ES AP. KIRALYI FELSEG-
NEK KEGYELMES ENGEDELMEVEL.

Indúlt BÉTSBÖL Szeredán 6. Májusban 1789.

Mindenféle nevezetesebb elegyes Tudósítások.

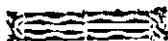
Uta azt erősíthetjük, hogy a' maga nyavallyás
II. ágát el-hagyott, de még nagyon lankadazó
erővel lévő II-dik JOSEFet a' múlt Szombáton az
ugy nevezett *Paraditsom* kertben szemléltük, a' Fő
Hertzeggel és Hertzegnével, a' főbb Kormányazó
Rendekkel ottan ottan Tárlásághan mulatja magát,
és a' Kabinét terhes körülállalái között gyakran
penna forog az ő Felsége kezében — azt tartjuk,
hogy az ő életéért és állandó egészségeért esedezők
előtt elég örvendetes hírt mondottunk. — A' midőn
ma ezen Levelünk Bétsből ki-indult, már F. M. G.
Hadik, a' tzel-szerint a' maga Táboránál vagyon:

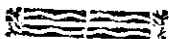
tsak a' Deákság közzül 7 — 8 áll-bé napjában. — Ezen katona-szedés az egész Birodalomban újra meg-elevenedett; ugyan-is.

*Lembergöl-is April. 14-dikén azt írják: „Egész Gallitzában újra egy kemény Rekluta-szedés vagy on, mely most a' leg-nagyobb szorgalmatofság. Tsak ezen a' héten 7 Komondó ment-ki a' nálunk lévő és ezen dologban munkálódó Regimenttől, kik viszik a' Réklutákat a' Táborhoz, és mások szüntelen hordják a' Regimenthez. — A' Gabona itten szüntelen drágodik; mivel az utak rozszak; de még sem olyan drága, mint Moldovában, hól némelly helyeken sem zabot, sem szénát, sem egyéb gabonát leg-drágább árron sem lehet találni. — Hogy Pestről *Therésia Várán* keresztül *Péterváradig* a' Kurirrok, Staféták és Posták annál sebesebben járhasanak, Apr. 15-dikétől fogva *Soroksár, Latzháza, Kun Sz. Miklós, Szabad-szállás, Iszak, Vadkert, Hálas, Melykút, M. Therésia-Vára, Topolya és Ó-Verbászon* keresztül *Péterváradig és Zemlinig* a' Posták minden napi útban léznek; mely parantsolat költ Budán a' Helytartó Tanátsból. — A' *Veteráni Barlang* keményen meg-erősített és minden ki-gondolható készürettel meg-vayon szállva. — Hertzeg *Kóburg* Foksántól 8 mért-földnyire Oláh-országba el-mozdult. — Erdélyből minden órán meg-esett történeteket várunk; mert a' mint a' szélekről érkezett Levelek erősítik, *Mavroyéni* a' maga Sergeit véghe-tellen számsra szaparította: most nem régiben egy *manifestumot* tett közönségessé, mely által azoknak az idegen Hatalmofságok alatt lévő katonáknak, kik*

hozzá hadi-szolgálatra állanak, hónapoként nem csak 7 forint ajándékot ígért, hanem azoknak, kik Brdélybe bé-ütnek, rabolnak és pusztítanak, még a' maradékaiknak is nagy meg-jutalmaztatást ígér. — Egy Velentzéből jött Levél akarja velünk el-hi-tetni, hogy a' Porta segítségére siető 6 nagy *Algiri* hajók, mellyeken 6000 fegyveresek találtak, nem kevés veszedelemmel fenyegetnék *Triesztet*. Az is mondatik az *Algiriakról*, hogy ezek az *Archipelagus*béli némely szigeteket is meg-fognának szállani, hogy a' Porta a' maga ott lévő erejit más-felé fordíthassa.

A' *Horváth-oroszági Táborból* azt írják, hogy a' múlt hónapnak 6-dikán a' *Szluiner* Seregbéli *Horvátok* és a' *Törökök* között egy tseté-paté történt legyen. 300 *Tökök* ki-ütöttek *Tzettin* Varából *Szulun* ellen, és egy fás völgyben egy 150 főből álló *Horváth* őrizetre találván, ezekkel csak nem 2 óráig tüzelének szemközt, hól a' miéink közzül egynéhányon a' tsata-piattzán maradának; a' *Törökök* pedig a' magok holtjaikat el-vitték magokkal, nem tudatik hány esett-el közüllök, a' tsata helyén egy sem maradt. — A' *Horváth-oroszági Magazinak* még eddig a' szörnyű rozfsz utak miatt igen gyenge állapotban vagynak; itten minden eleségbéli dolgok most vagynak rendkívül-való mozgásban. — 30-ezer tüzelő fegyvert, ugyan ennyi arany kész-pénzen honnan vettek legyen a' *Lengyelek* meg-mondjuk máskor; — elég az, hogy a' *Lembergi* különös *Levelek* szerint már el-érkeztek, és *Lengyel* kézben vagynak. — Hogy a' *Dántzigi* ki-kötő helyben

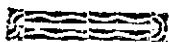
ben Pruszsus Inzsinérek dolgoznak, annak tsak az az oka, hogy a' meg-szalasztott ellenséges hajók közzül edgy-is oda magát bé-ne vonhassa. — A' mi Pétersburgból jött *Kurirjaink* azt beszélik, hogy az *Otzakovi* Basát itten szemtől szembe látták; ki a' *Potemkin* házában lakik, és a' kit *Potemkin* nagy győzedelmi-pompával vitt-bé Pétersbugba. — A' Svédok és Dánok között lévő fegyvernyugvásnak ezen hón. 15-dikén lészén vége; de már-is 15-ezer Orosz *Helsingerbe* meg-érkezett, a' mint a' múlt hón. 8-dikán költ *Koppenhágai* Levelek-erősítik, és ezen népség az ott fekvő Orosz hajós-seregre nagyon rendelve. — Azokat az Ujság-írókat, kik a' mostani hadakozásnak szándékát, plánumait és folyását előre írják, tsak nevetni kell; a' következőkből sem mi, sem mások nem tudnak semmit-is; azért várjuk a' történeteket; mellyek az ajtók előtt állanak — itt van a' —

A' Hadi Tanátstól közelebb ki-adott Tudósítás.

A' Lovas Sereg Vezére Hertzeg *Kóburg Románból* April. 22-dikén ezen következő jelentéfi küldötte a' Fő-Hadi-Tanátshoz: — A' *Lévener* Húzfárok Obestere *Karaitzai*, a' kezére bizott hadnak egy részével *Vallyeszáka* nevű faluban lévén szállva, Apr. 19-dikén reggel hírül hallotta, hogy egy számos csoport lovas ellenség *Adjudról* az Ország-útján *Baken* felé meg-indult; melyre az említett Obester a' *Laroniban*, *Vallyemárén* és *Vallye-Székán* (Szárak *Patak*) Kántonirozó (vég-helyeket őrző) Sergét, a' melly 3 osztály lovokból, a' *Kaunitz* 1 Batallonjából, és 200 Arnótokból áll vala, ki-állította ily formán:

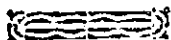

mán: hogy Májor *Köszegi* egy osztály Tsászfár Húszárokkal jobbra a' *Faraoni* hidhoz állott, edgy osztály *Barkó* Húszár balra a' térségre az Ország-útjához, az első dombra 2 Kompánia egy ágyuval, és jobb kézre a' temető dombjához ismét 2 Kompánia 2 ágyukkal a' *Vályemári* térségnek fedezésére; a' *Lévenér* Könnyü-lovagok hátul állottanak tartalékul, hogy a' merre szükség lépzen a' több Húszároknak segítségül mehessenek, a' *Kaunitz* Obester *Linde* pedig 3 Kompániákkal és egy ágyuval a' leg magosabb dombra állott. Alig rendelte vala-el eképpen Sergét az Obester *Karaitzaj*, midőn az ellenség az Anatoliai Seráskiernek *Hagy Szojtúrinak* Vezérlése alatt, mintegy 5-ezerből álló számmal, mind válogatott lovas Törökökből állván, megérkezék, a' völgyön nagy ferénységgel három tsoportokban által-takarodék, és a' mi Húszárainkra igen dühösen rá-tsapa; minthogy pedig az ellenség a' Húszároknál fokkal számofabb vala, tehát megparantsolá az Obester *Karaitzaj* a' Húszároknak, hogy lassanként hátrálván tsalnak-bé az ellenséget a' térségre az ágyu-lövészek eleibe: ez meg-lévén olly keményen kezdé az Obester rájuk ágyuztatni, hogy a' Húszároknak üzésétől meg-szünni kéntelenítettének, hanem mind a' három tsoport telyes erővel a' miénknek bal-szárnya ellen fordulának, a' hol a' *Barkó* Húszárok és az első dombon lévő gyalogok valának, és ezeket körül venni igyekezék vala; de a' kartáts, fő-képpen pedig a' mi Húszárainknak markos rájuk ütése, itt-is az ellenséget vízfza-veré. Ujra reudbe szedvén magát az ellenség, próbálta

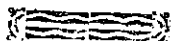
középre és a' miéinek jobb szárnyára ütni, még pedig vakmerőséggel, hogy némely Spáhikok egészen az ágyu végéig és a' gyalogoknak fegyveréig benyargaltanak; de itt mind az agyuk, mind a' gyalogság tüzelése, mind pedig és fő-képpen a' *Lévenér* Húzárok' vitézsége, sokat az ellenség közüll el-húllatának és azt vissza verék. Látván tehát a' Törökök, hogy minden-felől hafzantalan próbálnának, hialottjaikat és sebesseiket sietve a' mint lehetett öszve-szedvén, a' völgyön ismét vissza-takarodának; tult a' völgyön pedig magokat ismét rendbe-szedvén; szándékoznak vala a' tsatát még egyszer meg-ujjitani; de midön látnák, hogy a' mi Húzáraink az őket kergetéstől meg-nem szünnének, sőt az *Ober Karajtzai* két Kompánia gyalogokat két ágyukkal utánnok mozdított, kik által a' völgyön túllvett rendjek-is meg-bontatott, tehát a' tsatának meg-ujjításáról szándékjokat le-tévén, vissza-mentek *Lunkamáréba*, a' holl az ő gyalogjaikat hagyták vala, és következő napon a' gyalogsággal edgyütt a' *Trótus* vízéig el-takarodtának.

Ezen tsatában 40 Törökök a' viadal helyéin halva maradtak, magokkal pedig többet 200-nál halva el-vittenek, kik közül az úton és út-félen még sokan még - találtattanak; halva maradtak 100 Török lövak, 2 Török Zászlók, sok-féle fegyverekkel és pénzel a' miéink által nyereségül el-hozattak. A' mi Húzáraink sokkal forróbb indulattal viaskodtak ezen tsatában, minsem csak egy Törököt elevenen el-fogtak volna, hanem nek keferedve mind a' mit találtak le-apritották. Ré
szünk.

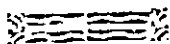

zünkről estenek-el itten halva a' Tsászfár Húzfárok kö-
 züll 9 legény és 8 lovak; a' *Barkó* Húzfárok kö-
 züll 5 legény és 5 lovak; sebeket kaptak a' Tsászfár
 Húzfárok közüll 17 legény és 24 lovak, a' *Barkó* Hú-
 zfár közüll 14 legény és 19 lovak, *Lévenerek* közüll
 legény egyszem, csak 7 lovak; a' *Kaunitz* gyalogja
 közüll egy legény. A' meg-sebelettek között taláttat-
 nak Tsászfár Húzfár Májor *Köszegi* és Hadnagy *Ve-*
ress; a' *Barkóból* Fő-Hadnagy *Geringer*, a' kik vi-
 téz bátorságoknak igen szép példáját mutatták, ne-
 vezetesen Fő-Hadnagy *Geringer* tulajdon kezével
 vette-ki a' Török Zászlót az ellenség' Zászló-tartójá-
 nak kezéből. Az Obester *Karaitzai* bizonyítása-fze-
 rint még jól viselték magokat ezen következők,
 Májor *Beddeus*, nem különben *Ölves*, *Barkó*, *Kere-*
kes és *Zieg* Kapitányok a' *Barkóból* valók, a' Tsá-
 zfáréből *Halász* és *Baronkai*; a' *Lévenerekből* *Dön-*
ning és *Gommerl*; ezen Kapitányok a' magok Né-
 pét szép rendel vigyázva hordozták, és a' hol kel-
 lett az ellenségre vitézül rá-ütötenek. Az Obester
Lindének is ezen tsatanak szerentsés ki-meneteléből
 sokat lehet tulajdonítani; minthogy a' maga Bata-
 lionját jó rendben tartotta; a' *Kaunitz* Battalionbéli
 Kapitány *Klopp* és Fő-Hadnagy *Rittersberg*-is igen
 jól viselték magokat; általában az Obester *Karaitzai*
 minden itten jelen volt felsőbb és alsóbb Tiszteknek
 és az egész legénységnek ditséretet tulajdonit. —
 Ezen jelentésnek a' Fő-Hadi-Tanáthoz lett meg-
 érkezése után ő Felsőge *Rittersberg* és *Geringer* Fő
 Hadnagyokat jó magok viseletékért rangjokban egy
 lépéssel elébb mozdítani méltóztatott; úgy mint:
Rittersberget az első ágyus Regimentnél, *Geringert*
 pediglen ugyan a' *Barkó* Regimentnél Al-Kapitány-
 ágra léptette. (***)

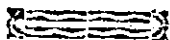

Loptuk szóról szóra.

Lengyel-ország. A' Gyülésben el-olvasztatot *Pro-
jektumban* fel-vettetett, hogy 100-ezer emberekből
álló Sereg esztendőnként 48. millió 531411 Lengyel
forintokba fog kerülni, melly. a' Német forintnak
negyed-része; és a' régi 8 millió 790140 forintig va-
ló jövendelmeket abból el-vévén, a' szabad Közön-
ségnek 39 millió 741263 Lengyel forintból álló fun-
dust kell fel-találnia, hogy az egész Hadi-Sereget
táplálhassa. Továbbá 910000 Lengyel forintokra
vagyon esztendőnként szüksége a' szabad Közön-
ségnek, hogy a' fel-vett 10 millió Lengyel forintoknak
interessét le-fizethesse, ugy hogy, uj jövedelmek 41
millió 9512263 Lengyel forintok kívántatnak-meg;
de ehez nintsen még számlálva a' hadi-izekerekért
való költség. *Brániki* Vezér azt tanátsolta a' ren-
deknek, hogy mind azokat az alkukat, mellyeket
a' fegyver bé-hordatására nézve kötöttek, fel-bon-
tsák, és inkább az Országban készíttessék a' fegy-
vert Lengyel vasból, hogy a' 6 millió Lengyel fo-
rintokat, mellyek azért idegen Országba mennének,
a' Hazában meg-tarthassák. Ugyan az nap, Apr.
2-dikán az Ország-gyülésében az a' jelentő irás ol-
vasztatott-el, mellyet a' K. Pruszszus Minsterek a'
Berlinbe érkezett Lengyel Követnek adtanak. Eb-
ben ujjonnan erősíti barátságát a' Berlini Udvar,
és a' többi között ezen pontra vonza a' Len-
gyeleknek figyelmetességét: hogy az Oroszoknak to-
vábbá-is engedjenek éles házokat tartani a' Közön-
ségnek Tartományjaiban, arra rendelt Kommisszá-
riusoknak vigyázások mellett, minden katona-örizet
nélkül.

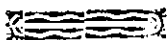
nélkül. 5-dikén jöve egy sebes ízenet *Lubomirszki* Fejedelemtől Ukrániából a' Hadi - Kommissiohoz, hogy egy tsoport gyülevéz nép egy földés Urat feleségével, gyermekeivel és egynéhány tselédes szelmellyekkel edgyütt meg-ölt, és minekutánua a' házat fel-dúlta vólna, ismét meg-szökött. A' Hadi Kommissió még az nap öszve-gyülekezett, és 4 Regementeknek parantsolatot adott, hogy 4 ágyukkal oda el-meunenek. Ezen 4 Regementek még leg-számosabbak, mivelhogy 200 emberből állanak, holott a' többieknél tsak 130 emberek számláltatnak. — Következendő napon, 6-dikán arról a' tájékról hozta egy Kurir a' második hirt, hogy egy öszve-tódult Nép, némelly Görög Papóktól ösztönöztetvén, a' Nemzeti-Lovas-seregbeli Kapitányt, *Pietrońszkit* éjttzakának idején véletlenül meg-támadta, és meg-ölte. Ugyan onnét írt Gróf *Császki* az ő fiának *Varjóda*, hogy az ő élete leg-nagyobb veszedelemben forogna. Ezen jelentésre az ifju Gróf lég-ottan útnak indult, 150 Nemzeti-lovasokat magával el-vitt, 4 nagy szekereken, úgy hogy mindédgyiken közel 40 emberek ülének, mert ezen Uraknak még nintsenek lovaik, mivelhogy a' Pruszfuszok, Szászok és Oroszok a' valamire való lovakat meg-vették. Ezekkel a' 150 gyalog járó lovasokkal el-ment, hogy meg-mentse Attyát. — Az a' hir, hogy a' Török Követ, a' ki Lengyel-országba jövendő lézen, és a' Konstantzinápolyba menendő Lengyel Követ, ugyan egy időben a' határ-széleken öszve-fognak találkozni, egymást köszönteni, és mindenik fegyveresekkel késértetvén fogja folytatni útját ki-rendelt helyére.

Gömör - Vármegyéből. Aprilisnek 7 - dikén *Tsetneken* tűz támadott, melly 5 házokat hamúvá égett; ha a' patak akkori időben meg - nem áradott volna, a' láng az egész Mező - Városi meg - emészttette volna. A' következő éjtszakán *Rekenyében* és *Tornallyán* azon egy időben kegyetlenkedtek a' tűznek lángjai, *Rekenyében*, *Tsetnekhez* egy óra járó földön 16 házok égtenek - meg, és *Tornallyán* a' helységnek nagyobb része.

Ujj - Grádiska körül 6 batallion gyalogoknak és 11 divízió lovasoknak Tábart vernek; 10 batallion gyalogok *Okutsán* tájékán az *Ó - Grádiskai* úttól nem messze fognak táborozni, tsalhatatlanúl, hogy mi - hent a' Száva él - apad, *Berbir* ellen induljanak. A' *Grádiskai* Regementnek Adjutántja, nem régenten *Matskovázt* - felé hajózáván, az ottani erdőből embere szavat halla, mire nézve meg - parantsolá embe - reinek, hogy oda hajózzanak; a' hol 2 lovak fej - jeit, és egy embernek kezeit a' vizből ki - állani látá; e' négy embernek által ki - vonattatott. Az egész - szen meg - meredett lovak a' helyből ki - nem mozdí - tathattak.

Honnan származott a' hir nem tudjuk; de *Béts* - ben azt befzéllik, hogy Gen. *Splényi* 12 Húzárok - kal *recognoscerozni* menvén, el - fogatott volna, mely hirnek szükséges - képpen hazugságnak kellett len - ni. — A' *Jaszfzyból* vett Tudósítás - szerint a' Tö - rök őrizet *Benderből* a' Várnak vivására közölge -

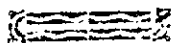
13 *Kamenszkoy* Seregére ki-rohant, de 3 óráig tartott erőszakos hartzolás közt az Orofz ágyukból és puskákból olly keményen lövöldöztetett, hogy 300 Törökök meg-ölettetek, egy két ló-farku Basa és 4 Bimbasák 15 legényekkel el-fogattattak. Az Orofzoknak veszteségét kevésnek lenni mondják *Kámenfzkoy* Vezér *Khotzimból* várja a' fok ágyuknak érkezését a' *Dnifzteren*, mellyek Apr. 2-dikán még nem érkeztek el Seregéhez. A' felyebb említett folyó vizen továbbá apró hajók épittetnek, mellyeknek mindedyike egy 18 fontu ágyut fog hordozni, hogy a' Várnak ostromoltatásánál lehelsen hasznokat venni. — Az *Elmt* Serege *Husból Galatz*-felé indúlt. — A' *Veleniben* találkozó ezer Törökök, ujj Sereggel szaporodtak-meg, a' kik ellenséges igyekezettel vagynak. Ambár ez idei Táborba-szállásban-is leginkább erre a' Pafzfuszra tzelezzen ellenséges szándékjok, mindazáltal a' megtett jó rendelések itten is fennmivé fogják tenni az ő tzelezjokat. Mindeneknek reménysége ezen a' Pafzfuzon lévő szelső őrizetnek igazgatóján, *Orofz* Regimentnek Fő-Hadnagyán, a' *Habelsverti* történetnél olly ditső hirre kapott Fő-Tüzten, *Nemesen* és az ő vezérléle alatt lévő batallionon áll, melly ebben a' hartzra-kelésben-is fenn-fogja tartani Regimentjének ditsőségét, mellyről, mikor még *Haller* nevét viselte, maga *Friedrik* meg-vallotta: hogy az *Aullriai* Regimenteknek leg-vitézebbei közzül való. Ezen Regimentnek Obest-batalliona minden Pafzfuzokon el-vólt olztva tavaly, és minden történeteknél ki-mutatta álhatatóságát, rend-tartását és bátor szívét.

Moskán a'
Tömösi

Tömösi Pafzszuſt óltalmazza. — *Berbírből* nem régenten 40 idegen Török Arnótak el-szöktek és haza futottak. Egynéhány napok után megint más 50 Arnótak próbálták fzerentséjeket, és az elsőket követték; de a' Pandurok és Berbiri Törökök útol érték és viifza-hozták őket, és mindedgyiket 70 *degeneggel* vagy páltzázásokkal a' lábak talpokra, bünteték-meg; az ő orditások által-hallatott O. Grás diskába.

Lengyel-orfszág. Az a' hír fut, hogy Gróf *Potoki*, a' Lovaság Generálifsa minden Serégével edgyütt, melly 8000 emberekből áll, az Orosz óltalom alá adta magát, és az őhív embereivel az Oroszok földjén áll. Az ő földije; a' Lengyelek *Varsóba* akarták tsalogatni, 's egyfzersmind fok pénzt ígértek annak, a' ki fogva el-fogná hozni. De okosabb vólt, hogy sem törbe ejtethetett vólna. Szerentsés vólt abban, hogy meg szökött; mert egyébként minden méltóságaitól meg-fosztattatott és örök tömlöztre hányattatott vólna. Minden jószágai elvétettetnek, és az Orfszágnak birtokai az-által öregbítettnek.

A' múlt hón. 18-dik napján, egy nem utolsó furtsaság történt Pest Párofsában: Egy Vidéki ember, a' ki Pest Várofsát soha sem látta, annyival is inkább a' piattzát nem tudta hol légyen, meg-szólit egy betsületes Leányzót: Hallja kend Lelkem, merre vagyon itt a' piattz? Ez pedig ugy mond: hiszen jöjjön kend velem, én-is oda megyek. Menedélynységében a' jó Vidéki így szól vala hozzája: hallja kend édes Lelkem, nem ismér kend egy szaty-

szatyros Leányt? hogy ne ismérnék — hiszen ma-
gam-is az vagyok mikor szatyorral járok, és ha
kell kednek itten ezen-is vagyon, valahányszor a'
piatzra mennek. — De nem olyan kell nekem mint
kend, hanem a' ki ezüst órával jár a' piatzra, és
tarka ruhája vagyon. Nézze kend édes kintsem,
nékem azt mondotta: hogy szaporán vegye-meg
kend ezt az órát egy forinton, most mingyárt 20
forintokat nyerhet kend rajta — nékem pedig több
pénzem sem vólt 1 forintomnál még-is szivesen oda
adtam. Azután el-viszem az óra-tsinálóhoz, tehát
fel-nyitják, és ürehsen találtuk. még jól ki-nevettek
mellette — mikor pedig meg-betsülttettem, tsak 4
krajtzárra betsülték, mert nem egyéb hanem tsupa-
ónból öntött órátka. — tehát bizén ugy gondoltam
magamban, hogy most a' piatzról el-megyek Budá-
ra, talántán én-is meg-tsalhatok ott valakit. — Né-
ze kend, az óra-tsináló még a' mutatóját-is el-tör-
te, hát még azért-is fizefsek, én bizony nem leszek
két Városnak bolondja.

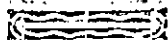
Brittánia. Miólta az Uj-Holláudiában le-tele-
pedett gonosz-tévőknek híre érkezett, azólta paran-
tsolatok adattattak, hogy oda megint az e'-féle
halálra ítéltettek küldettefsenek. Koránt sem olyan
áldott termékeny tartomány ez, a' mint az előtt
le-irattatott; hanem valójában számkivetés földje.
A' Klima olly változó, hogy 24 órák alatt a' Ther-
mometer 30 grádusnyit változik. Fergetek, vilám-
lás és égi-háború gyakorta vagyon. A' föld sza-
porán termeszt, de az Europai plánták és magok
meg-nem élednek. Nagy folyó vizekre még nem
akad-

akadtak, a' patakokban nintsen fogyatkozás. A' nyárnak közepén kevés fű találtatott, és 40 juhok közzül, mellyek el-botsáttattak, tsak négyen vól-ták életben, mikor a' hajók el-indúltak vólna. Az oda hozott 3 teheneket a' lakósók meg-ölték. A' fának négy nevezetes nemei vagynak, mellyek 50 lábnyomni magasságra nevednek. Egy fát az ujj lakósok nagyon meg-betsülnek, mivelhogy az ele-ségnek fogyatkozásában táplálást ad. A' négy lábú állatokból kevesek találtattak. A' *Kangura* akkora mint egy juh, a' bőre mint a' nyúlé, és hátulsó lá-bai, mellyeken áll hosszabbak az elsőknél. Egyéb-aránt vagynak kutyák és vad-matskák; vad-galam-bok, vad-kátsák, fűrjök, hollók és némely tarka madarak. A' halak, mellyek ottan talátnak, az Europaiakhoz koránt sem hasonlók. A' lakósoknak, a' kik igen képtelenek, mezitelen járnak, és hosz-szú fa botokat viselnek fegyver helyet, nagyobbára halak az ő eledelek.

Utolsó elegendes jegyzések.

Tngnap ő Felsége *Senbrunba* szekeredett vala-ki; tegnap-előtt pedig a' *Paraditsom* kertben ebédle; napról napra gyógyul és erősedik.

Azt olvasom szóról szóra egy Bétsi Tudósításból:
„A' *Dominicánusok*’, *Franciscánusok*’ és *Kapucinusok*’
Kláštromai előtt az egész Ts. Királyi örökös tarto-mányokban nagy változások állanak. A' Templá-mok Plébániákká lésznek; a' Kláštromok’ épületei Beteg-szegények számára, nevelő házokká, világi és Papi Oskolákká alkalmaztatnak.

Az *Orsová* körül öfzve-gyült Török Táborról; melly a' Bánáti bé-ütésre gondoltatik vala öfzve-gyültnek lenni, az a' hir, hogy nagy hirtelenséggel fel-szedvén a' Sátor-fát, viszfza-vonta magát nem tudják merre; melyre egy *Bukoreftből* érkezett Levél szolgáltatót volna alkalmatofságot; de ez előttünk bizonytalan hir, 's még bizonytalanabb az, a' mit már egynéhány Német Levelekben megint olvashatunk; hogy *Bendert* az Oroszok szerentséfen megvették volna; söt merjük mondani, hogy e' még eddig hazugság.

A' Békelességről még tsak hallani sem akaró felső hangon beszéllő Porta soha még olly nagy erővel meg-nem mozdult mint most; de soha az A'frikai és Pétersburgi Udvarak-is olly nagy hadi-készületeket nem tettek mint a' mostani. A' *Plánum*, a' tziel, melyre nézve ezen háború olly vakmerőleg indult és foly, még nem tudatik. Az Orosz Udvar ugyan már vett valamit észre belőlle; azért nagy hirtelenséggel küld egy Hajós-ferget a' Közép Tengerre; hogy az Anglus és Hollándus hajós-ferég a' Svéd hajós-feréggel minekelötte edgyesülne, légyen ez-is ott — — A' *Baltikum* Tengeren *Admirál Orlov* az Orosz Fő Vezér; és ő alatta *Nafszau*. Titok minden dolog — a' történetekig semmit sem tudunk, akár mit mondjan va y urjan valaki.